Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah. :-
Velja za vse leto . . . $3.00
-: Ima 10.000 naročnikov :-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
-: in the United States :-
Issued every day except
-: Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 233. — ŠTEV. 233. NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 5, 1914. — PONEDELJEK, 5. OKTOBRA, 1914. VOLUME XXII. — LETNIK XXII.

PRI MESTU ARRAS BO PADLA ODLOČITEV.

V GALICIJI JE POLOŽAJ NEIZPREMENJEN.

Nemci prodirajo proti Varšavi. -- Razven trdnjave Przemysl je skoro cela Galicija v ruskih rokah. -- Ruski car se nahaja v Varšavi, da osebno nadzoruje operacije ruske armade. -- Kljub velikanskim naporom se ni posrečilo dosedaj na zapadnem bojišču še nobeni stranki, da izvoju-je odločilne zmage. -- Francozi napredujejo pri Soissons.

Avstrijci, Nemci in Rusi.

Berlin, Nemčija, 3. okt. — Veliki nemški generalni štab je danes izjavil: — Rusi bodo začeli v najkrajšem času prodirati preko reke Njemen v gubernijo Suvalki, kjer je koncentrirana močna nemška armada.

London, Anglija, 3. okt. — Še sedaj ni nikomur znano, kakšne načrte ima ruski generalni štab. Skorajgotovo nameravajo Rusi obkoliti posamezne nemške oddelke in potem z vso silo vdreti v Slezijo.

Bitka, ki se je vršila med avstrijskimi in ruskimi četami v Karpatih, je bila silno vroča. Število ruskih in avstrijskih topov je znašalo skoraj tisoč. Izgube na avstrijski strani so bile naravnost ogromne.

Petrograd, Rusija, 3. okt. — Izjava ruskega generalnega štaba se glasi: — 2. oktobra se je začela bitka pri Avgustovu. Sovražnik je bil zapustil ozemlje severno od jezera Vigri in napadel naše čete pri Bergimenu. Rusi so zasedli Rajgrod, Kalvarijo in Marjampol. Pri Mikovlicu v Karpatih smo odbili avstrijski napad.

Boji pri Njemenu.

London, Anglija, 3. okt. — Dopisnik poroča listu "Post", da so bili boji pri Njemenu veliko večje važnosti kot se je začetkoma mislilo. Nemci so bili prepričani, da bodo imeli s svojo artilerijo uspeh, pa so se zelo zmotili. Zaradi močvirnega ozemlja in razmočenih cest niso mogli spraviti svojih topov nikamor naprej.

Car na fronti.

Petrograd, Rusija, 3. okt. — Iz zanesljivega vira je znano, da je odpotoval car Nikolaj k fronti.

Ruski Rdeči križ je poslal v Srbijo veliko množino zdravil in raznih drugih zdravniških potrebščin.

Smrt v valovih.

London, Anglija, 3. okt. — Neka tukajšnja brzojavna agentura je dobila iz Petrograda poročilo, da bodo Nemci v najkrajšem času zapustili rusko ozemlje. Dosedaj so izgubili večino svojih težkih topov. Ko so šli preko reke Njemen, je utonilo velikansko število vojakov.

Proti Varšavi.

London, Anglija, 3. okt. — Bitke med Nemci in Avstrijci na eni ter Rusi na drugi strani so vsak dan večjega pomena. Bojna črta se razprostira od Krakova ob poljski in ruski meji skoraj do Baltiškega morja. Prednje straže avstrijske armade so oddaljene komaj devetdeset milj od Varšave. Odločilna bitka se bo bila na Rusko-Poljskem. Zaenkrat je cilj Nemcev in Avstrijcev Varšava.

Nemška zmaga.

London, Anglija, 4. oktobra. — Reuterjeva agentura je dobila iz Amsterdama poročilo, ki se glasi: — Poveljnik trdnjave Königsberg je izjavil, da so izgubili Rusi v bojih od 1. do 3. oktobra 3000 mož in 18 težkih topov.

London, Anglija, 4. okt. — Avstrijsko severno armado sta pred kratkim inšpicirala nadvojvoda Friderik in prestolonaslednik Karol Franc Jožef.

Nobene nevarnosti.

Petrograd, Rusija, 4. okt. — Vojaški governer mesta Varšave je izdal na prebivalstvo sledečo proklamacijo: — Ljudje se že nekaj časa po nepotrebnem razburjajo, češ, da bo sovražnik zasedel mesto. Vse te govorice so naravnost smešne in neutemeljene. Po naročilu vrhovnega poveljnika ruske armade vam povem, da Varšavi ne preti nobena nevarnost. Nikar se po nepotrebnem ne razburjajte, ampak ostanite mirni in pomagajte v vseh ozirih vladi.

Neki vojni poročevalec pravi: — Rusi imajo sedaj opravka s šestimi sovražniškimi armadnimi zbori. Dva sta v Vzhodnji Prusiji, dva na zapadnem Poljskem, dva pa v zapadni Galiciji.

Pri Avgustovu.

London, Anglija, 4. oktobra. — Pred dvema dnevoma so Rusi sijajno premagali Nemce pri Avgustovu. Na levem bregu reke Visle se situaciji ni nič izpremenila.

Uradno poročilo pravi nadalje: — 26. septembra so začeli Nemci obstreljevati trdnjavo Osovec, ker so pa povsod naleteli na močan odpor, so se morali umakniti nazaj.

Rusi v Karpatih.

Benetke, Italija, 4. okt. — Vojaški strokovnjaki so mnenja, da Rusi ne bodo nikdar prišli preko Karpatov na Ogrsko. Čez Karpate vodi pet prelazov, ki so pa tako močno zastraženi, da jih brez naravnost ogromnih žrtev ni mogoče osvojiti.

Nikolaj v Varšavi.

Petrograd, Rusija, 4. okt. — Iz Varšave poročajo, da je tja dospel car Nikolaj in da bo sam nadziral vse nadaljne vojaške operacije. Nekatera poročila pravijo, da je v reki Njemen utonilo 20,000 Nemcev. V bitki pri Svednikih je padlo 8000 nemških vojakov.

Boji s Srbi.

Dunaj, Avstrija, 4. oktobra. — Feldcajgmojster Potiorek je rekel včeraj: — Naše čete so prodrle v Srbijo in tam dvakrat napadle sovražnika. Srbi in Črnogorci nimajo v Bosni več obstanka. Od začetka so nameravali zavzeti Sarajevo, sedaj so pa popolnoma odstopili od tega načrta. Srbsko poročilo, da je 40. ogrska Honved divizija uničena, je neresnično.

Obstreljevanje Šabaca.

London, Anglija, 4. oktobra. — Reutrjeva agentura je dobila iz Niša poročilo, da Avstrijci obstreljujejo mesto Šabac. Čeravno so vrgli na utrdbe že preko 1000 granat, niso dosedaj napravili še nobene znatne škode.

Na sedmograški meji.

London, Anglija, 4. oktobra. — Ko so Rusi zasedli nekaj važnih mest v Bukovini, so začeli prodirati proti Sedmograški. Vlada je poslala v Zadnje Karpate en armadni zbor, ki ima nalogo preprečiti prodiranje Rusov. Med prednjimi stražami so se že vršili prvi spopadi.

Poročilo iz Niša.

Paris, Francija, 4. oktobra. — Havas agenturi poročajo iz Niša, da so Srbi premagali pri Zvorniku in Losnici velik del avstrijske armade. Izgube so na obeh straneh precejšnje.

Izpremenba v avstrijski vojaški službi.

Dunaj, Avstrija, 4. oktobra. — Po mestu se je razširila govorica, da bo nadvojvoda Friderik odstopil kot vrhovni poveljnik avstrijske armade. Njegov naslednik bo prestolonaslednik Karol Franc Jožef. V mestu se je vršilo zadnji čas več protestnih shodov proti vojni. Vlada se boji, da bi se prebivalstvo ne začelo upirati, če bi vojna ne bila še kmalo končana. Vzhodno od reke Vislok, nimajo Avstrijci razen Przemysla nobene utrjene pozicije več. V Karpatih se še vedno vršijo boji med avstrijskimi in ruskimi vojaki.

Cesar Franc Jožef in papež.

Rim, Italija, 4. oktobra. — Papež Benedikt je naprosil avstrijskega cesarja Franca Jožefa kot najstarejšega vladarja, da naj s svojim vplivom deluje na to, da bo vojna prejkomogoče končana. Cesar mu je odgovoril, da bo storil vse, kar je v njegovi moči.

Odločitev na zapadnem bojišču še ni padla.

Berlin, Nemčija, 4. oktobra. — V danes izdanem oficijelnem poročilu pravi nemški generalni štab, da so zavzeli Nemci forte Wavre, St. Catherine in Dorpveld na najskrajnejši obrambni črti Antwerpena; nadalje, da je Walhem popolnoma obkoljen in da se je zasedlo Termonde, zelo važno strategično točko.

V poročilu se tudi glasi, da so Nemci zavrnili Francoze na desnem nemškem krilu ter da se je pognalo francoske čete in njihovih močno utrjenih postojank južno od Royes. Zavrnilo se je vse izpade Francozov iz trdnjave Toul.

Kot neresnično se označuje poročilo iz Bordeaux, da je baje dal general Stenger povelje, naj se ne prizanese nobenemu Francozu, ali je oborožen ali ne.

Francozi v ofenzivi.

Paris, Francija, 4. oktobra. — Danes popoldne ob 3. uri izdano oficijelno poročilo ima sledeče besedilo:

"Potem ko je naše levo krilo zavrnilo vse naskoke sovražnika, so prešle čete na več točkah k ofenzivi. Tudi na drugih postojankah smo se dobro držali.

Iz centruma ni poročati ničesar novega, razven v Argonih. Na tem mestu smo potisnili sovražnika nazaj v smeri proti severu. V iztočnem delu Woevre distrikta napredujemo, a zelo počasi.

Z našega desnega krila, Vogezi in Lotaringija, ni poročati ničesar novega.

Francozi izjavljajo, da zmagujejo.

Paris, Francija, 4. oktobra. — Ob 11. uri zvečer izdano poročilo pravi:

"Na našem levem krilu je dospel boj v Arras distriktu do vrhunca, ne da bi prišlo do odločitve. Manj hudi so bili boji v severni dolini Encoe in Somme. V Soisson distriktu smo napredovali ter zavzeli okope sovražnika.

Na vseh drugih točkah bojne črte so operacije ustavljene.

Proti razširjanju napačnih novic.

Pariz, Francija, 4. oktobra. — Časnikarski urad je pozval vse liste, naj priobčujejo le resnična poročila ter naj ne prinašajo nikakih neoficielnih list o izgubah.

Na podlagi preiskave, ki se je vršila pred kratkim, je sklenil governer v Parizu, da postopa kazenskim potom proti številnim listom, ki so priobčili napačna poročila.

Predsednik Poincare, ministrpredsednik Viviani in vojni minister Millerand so zapustili danes opoldne Bordeaux ter se podali k fronti, v glavni stan generalnega štaba.

Boji v Belgiji.

London, Anglija, 4. oktobra. — Nemške čete, ki oblegajo Antwerpen, so skušale danes prekoračiti reko Nethe, a so se morale umakniti vsled izvrstnega učinkovanja belgijske artilerije.

Belgijci so včeraj pri umikanju razrušili vse mostove preko majhne reke. S pomočjo poljske artilerije so skušali Nemci položiti pontone preko reke, a Belgijci so tako izvrstno streljali, da se je potopil ponton za pontonom.

Kljub ostrim naskokom Nemcev je večji del prve obrambne črte še popolnoma intakten. Obstreljevanje Nemcev je bilo dosedaj brez uspeha, dasiravno so forti zelo trpeli.

Odločno se dementira nemško poročilo, da so padli trije zunanji forti in da je mesto popolnoma obkoljeno.

Stroški vojne.

Pariz, Francija, 4. oktobra. — Francoski finančni minister je izjavil včeraj, da znašajo vojni stroški tekom prvih 60 dni v Franciji $420,000,000 ali 7 milijonov na dan.

Minister pravi nadalje, da je imela francoska banka dne 1. oktobra $812,000,000 v gotovini ter $63,000,000 več kot pa v pričetku vojne.

Glede predloga, naj se zopet otvori pariško borzo je izjavil minister, da ima predlog nekaj zase, da pa sta londonska in newyorška borza še zaprti ter da obstaja razventega nevarnost, da bi se na borzi sklepalo o tujih posojilih ter bi šel denar iz dežele. Proti temu je treba odločno nastopiti. Financijelni položaj v Franciji je nad vse zadovoljiv.

Poročila o vojnih jetnikih.

London, Anglija, 4. oktobra. — Tukajšnji ameriški poslanik Page je izročil včeraj zunanjemu uradu prvo listo angleških vojnih jetnikov v Nemčiji. Poročilo je dobil od ameriškega poslanika v Berlinu ter je v listi več sto angleških častnikov.

Slično listo se je poslalo prejšni teden s posredovanjem ameriškega poslaništva v Berlin.

Tu sem je dospelo iz Berlina sledeče oficijelno poročilo:

Nemška križarka "Karlsruhe" je potopila v Atlantiškem oceanu sedem angleških parnikov.

V Berlinu pričakujejo odločilne zmage.

Berlin, Nemčija, 4. oktobra. — Brezžično brzojavno poročilo iz Berlina pravi, da postaja situacija na celi bojni črti ugodna za Nemce. V Berlinu so vsi prepričani, da bodo Nemci zmagali.

London po noči.

London, Anglija, 4. oktobra. — London se je tekom zadnjih dni zelo izpremenil in ljudje, katere je videti zvečer na cesti, gredo kaj kmalu domov.

Whitehall leži tih in zapuščen. V admiralitetnem poslopju je videti zvečer par luči. Vse napravlja utis pričakovanja.

Predrznost Japonske.

Tiensin, Kitajska, 4. oktobra. Japonci so prekinili diplomatična pogajanja s Kitajsko glede kontroliranja železnice ter uporabljajo slednjo, da prevažajo svoje čete v Teinan-fu. Japonske čete v Weisien so dobile ojačenja. Kitajci se niso umaknili od železnice, vendar pa nasprotujejo zasedenju od strani Japoncev.

Lepa nevtralnost Združenih držav.

Tekom meseca avgusta so eksportirale Zdr. države 2,889,067 funtov konservnega mesa proti 360,730 funtom v istem mesecu preteklega leta. Povečani eksport je pripisovati vojni v Evropi.

Protest Italije.

Rim, Italija, 4. oktobra. — Italija je poslala grški vladi protest proti zasedenju mesta Berat v Albaniji po grških četah. Proti temu zasedenju je na isti način protestirala tudi Avstrija. Protest Italije bo najbrž predigra zasedenja pristanišča Avlone od strani Italijanov.

London, Anglija, 4. oktobra. — Glasom poročila iz Rima je izrazil list "Corriere della Sera" svoje zadovoljstvo glede odgovora ministrskega predsednika Salandre, katerega je dal delegaciji poslancev in v katerem je izjavil, da se zaveda vlada svoje odgovornosti z ozirom na vojno situacijo ter da bo energično varovala italijanske interese.

Rim, Italija, 4. oktobra. — Danes se je vršilo tukaj veliko zborovanje Nemcev, ki se nahajajo v Rimu. Na zborovanju se je nabiralo prispevke za vojno. Navzoče ženske so darovale zlatnino in neka služkinja je hotela na vsak način dati 3000 lir, katere je prihranila tekom let. Odgovarjali so ji, a se ni pustila pregovoriti ter dala celi znesek.

Kriza v ministrstvu.

Rim, Italija, 4. oktobra. — 'Idea Nazionale' novi organ nacijonalistične stranke, poroča, da bo razven ministra za zunanje zadeve, San Giuliano, najbrž tudi odstopil zakladniški minister Rubini, dasiravno skuša ministrski predsednik Salandra preprečiti ministrsko krizo.

Ustreljeni špijoni.

Pariz, Francija, 4. oktobra. — Nemške jetnike, ki imajo pri sebi vrednostne predmete in o katerih se vsled tega sumi, da so ropali, se bo postavilo pred vojno sodišče. Neki mož, katerega se je spoznalo krivim, je bil obsojen na pet let težke ječe.

Ogleduhe se ustreli brez vsakih formalitet, vendar pa se prikriva take eksekucije. Mrtle noči povzročajo vojakom zaveznikov v okopih velike napore. Angleški častniki so pokupili vse zaloge gorkih oblek ter se trdi, da ima vsak angleški vojak v polju gorko odejo, nepremočljiv plašč ter površnik.

Iz Bordeaux se poroča, da je izjavil Viviani v ministrski seji, da je došlo vladi veliko prošenj, naj odredi splošni dan molitev za uspeh francoskega orožja.

Minister je izjavil, da priredi lahko vsaka verska sekta svoje molitve, da pa prepoveduje postava vladi vsako vdeležbo pri cerkvenih obredih.

Italijanska ladija se je potopila.

Benetke, Italija, 4. oktobra. — Danes je dospelo sem poročilo, da se je potopila v Jadranskem morju neka italijanska ladija. V bližini Trsta je naletela na morsko mino, ki je takoj eksplodirala. Utonilo je 50 mož. Italijanska vlada je poslala avstrijski oster protest.

Turška in Bolgarska proti Rumunski.

Rim, Italija, 4. oktobra. — Tukajšnje časopisje je dobilo z Dunaja brzojavko, da sta sklenili Bolgarska in Turška napasti Rumunsko, kakor hitro ta preneha z nevtralnostjo. Avstrija je začela koncentrirati svoje čete ob rumunski meji.

Za nevtralnost Rumunske.

London, Anglija, 4. oktobra. — Predsednik rumunskega vladnega sveta in voditelji različnih političnih strank so sklenili naprositi kralja Karola, da naj ne skliče kabinetne seje, ker nima Rumunska prav nobenega vzroka izpreminjati svojega stališča z oziroma na sedanjo vojno.

Položaj na Dunaju.

Benetke, Italija, 4. oktobra. — Dunajske bolnišnice in provizorični lazareti so prenapolnjeni, da je občinski svet dovolil potrebno svoto za 10,000 postelj. Ker je na univerzi vse polno ranjencev, se vrše predavanja po privatnih hišah. Cene za živila so strašno narasle. Mestni svet je naprosil vlado, da naj naroči iz Argentine 1000 ton mesa.

Egipčanski kediv.

Rim, Italija, 4. oktobra. — Egipčanski kediv je jetnik turškega sultana in ne sme brez dovoljenja zapustiti mesta.

Boji v nemški Afriki.

London, Anglija, 4. oktobra. — V nemški Vzhodnji Afriki se boji še vedno nadaljujejo. Nemci so vjeli zadnje dni 190 angleških vojakov.

Carranza je resigniral.

Mexico City, Mehika, 4. okt. Danes zvečer je izročil general Venustiano Carranza generalni konferenci svojo resignacijo. V Mehiki bodo kmalo zavladale normalne razmere.

Boji pri Acapulco.

San Diego, Cal., 4. oktobra. — V boju blizu mesta Acapulco je bil ujet mehiški bandit Morescal. Boji med vladnimi četami se nadaljujejo. Interese Amerikancev varujeta dve ameriški križarki. Vojaški governer v Mazlatanu je zaplenil premoženje Occidental banke.

Napad na Maco.

Mexico City, Mehika, 4. okt. Čete pod poveljstvom generala Maytorene so celo noč obstreljevale mesto Naco. Mesto je zapustilo veliko število ljudi, ki morajo sedaj prenočevati pod milim nebom.

Rustem bej je odpotoval.

Washington, D. C., 4. okt. — Turški poslanik Rustem bej je odpotoval iz Washingtona v New York, kjer se je ukrcal na neki parnik, da potuje v domovino. Pred odpotovanjem je izjavil, da odpotuje iz Združenih držav iz lastnega nagiba ne da bi za ta korak vedela njegova vlada. — Svoj odhod je opravičil s stališčem vlade Združenih držav, katero je zavzela po njegovi izjavi, da Amerikanci ne morejo preveč očitati Turkom grozovitosti vspričo številnih linčanj in takozvanega vodnega zdravljenja" na Filipinih.

Ko so vladni uradniki nekoliko namignili Rustem beju, da bi vlada Združenih držav rada videla, ako bi poslanik nekoliko omilil svoje mnenje, je izjavil, da je njegovo stališče neomajno. Nato je vzel "dopust" ter odpotoval.

Protest Burov.

London, Anglija, 4. oktobra. — Reuterjev dopisnik poroča iz Transvala, da se je vršilo v Potchefstrom veliko protestno zborovanje proti stališču vlade, da podpirajo južno afriške države Anglijo v sedanjem boju. Prišlo je do burnih prizorov ter se je moralo zborovanje zaključiti. — General De Vet je skušal govoriti, a mu pristaši Bothe niso pustili priti do besede.

Kolera v Nemčiji

London, Anglija, 4. oktobra. — Glasom poročila iz Rima je tudi v Nemčiji izbruhnila kolera. Zaneslo se jo je iz Avstrije.

Štirje francoski maršali.

London, Anglija, 4. oktobra. — Iz Bordeaux se poroča, da bo francoska vlada imenovala štiri maršale. (Čast maršala se je odpravilo v Franciji po vojni leta 1870). Za to čast izbrani častniki so general Joffre, vrhovni poveljnik francoske armade, vojaški governer Pariza, general Gallieni ter generala Pau in de Castelnau.

Pozor čitatelji!

S prihodnjim tednom bomo začeli priobčevati na zadnji strani našega lista najboljše delo svetovnoznane pisateljice **Berte pl. Suttner:**

"Doli z orožjem!"

Knjiga, ki je prestavljena že skoraj v vse jezike, je res nekaj posebnega. Lahko rečemo, da še z nobeno povestjo nismo čiteljem tako ustregli kot jim bomo ravno s to.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
JANKO PLEŠKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York ... 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " " pol leta 2.55
" " " četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.
Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 CorUandt.

Kuga.

—o—

Dejstvo, da trpi Evropa ne le vsled vojne, temveč tudi na posledicah vojne, smrtonosnih kužnih boleznih in to po dveh mesecih, odkar se je pričela vojna, se nam predočuje vsled varnostnih odredb, katere so odredile Združene države in Anglija, da se prepreči zavlečenje teh kužnih bolezni v Ameriko in Anglijo.

Vlada Velike Britanije je započela s koraki, da prepreči razširjenje ruske kolere, tifozne mrzlice in legarja. Tudi ameriške zdravstvene oblasti so pričele odrejati slične odredbe.

Nobenega dvoma ni več, da je izbruhnila azijska kolera, ki je najbolj nevarna med modernimi kužnimi bolezni, v Rusiji in Avstriji ter na iztočnem bojišču v Galiciji in Ruski Poljski.

Vsled tega je povsem razumljivo, da so ameriške zdravstvene oblasti vznemirjene ter da posvečajo raditega večjo pozornost priseljevanju.

Tako je izdal newyorški zdravstveni pristaniški komisar O'Connell posebno odredbo, v kateri poziva preiskujoče uradnike, naj s podvojeno pozornostjo nadzorujejo parnike, ki prihajajo z obali Jadranskega morja iztočno od Italije, nadalje one, ki prihajajo z otokov Sredozemskega morja ter iz pristanišč Črnega morja.

Na ta način se bo menda posrečilo odvrniti od Amerike kugo, ki ogroža sedaj kot posledica vojne Evropo. Kljub temu pa je treba največje pozornosti od strani občinstva. V vseh dvomljivih slučajih naj se pokliče zdravnika in obvesti zdravstveno oblast.

Posebni davek na pivo.

—o—

Glasom predloge, katero naj bi se uzakonilo, da se pokrije primanjkljaj, ki je nastal vsled izostale carine, naj bi se naložilo poseben davek na pivo, dočim se davka na whiskey ne bo zvišalo. To je z narodno-gospodarskega stališča vredno vse graje.

Pivo je daleko manj škodljivo kot whiskey. Nadalje ni le omamilna pijača, temveč daje celo moči človeku, ki težko dela. Nasprotno pa je whiskey, ne glede na nevarnosti, katere vsebuje zavživanje te pijače, v najboljšem slučaju predmet luksusa. Ako se torej naloži davek na pivo, se s tem obteži navadnega moža.

V deželah, kjer so razširjene lahke pijače kot pivo ali vino, ni pijančevanje nikdar tako razširjeno kot pa v deželah, kjer se popije veliko žganja.

Po drugih državah in deželah se je to že zdavnaj uvidelo ter storilo vse, da se razširi zavživanje lahkih pijač ter s tem samoposebi omeji konsum žganja.

Francija je veliko trpela vsled pogubonosnega zavživanja absinta. Sedaj se plačuje za pivo le nominelni davek, dočim se mora plačevati za žganje visoke davke. Isto se je zgodilo v skandinavskih deželah in v vseh je opaziti dobre posledice te metode.

Le v Združenih državah se plačuje za pivo višje davke kot pa za žganje. To pa je velika krivica za velik del ameriškega prebivalstva.

Dopisi.

—o—

Grass Valley, Cal. — Precej časa je že minilo, odkar sem se zadnjič oglasil v vašem listu. Pred kratkim sem se namreč preselil iz dolgočasne West Virginije v krasno deželo Californijo. Na potovanju sem slišal govoriti samo o vojni. Skoraj vsi so pomilovali Nemčijo, jaz sem si pa mislil: prav je, da dobi plačilo za ono, kar je iskala. Po petdnevni vožnji sem jo srečno primahal v to "travnato dolino". Ta kraj se mi zelo dopade. Tako krasnih vrtov, kot so v tukajšnji okolici, nisem še nikdar videl. Kaj takega premore pač le California. Sadje je letos posebno dobro obrodilo. Drevje je tako polno, da se kar veje lomijo. Škoda, da se farmarji tako malo brigajo za sadjerejo. Delo se zelo težko dobi, ker je delavskih kandidatov več kot preveč. Že več dni hodimo čakat pred rov, kjer se koplje zlato. Zjutraj pride delovodja, nas pregleda in pravi ponavadi: Za danes ni nič. Razen slovenskega pečlarskega kluba, katerega voditelj je Potoški Jaka, se nahaja tukaj še nekaj Slovencev. Vsega skupaj nas je kakega pol ducata. Pozdrav! — John Bartol.

Pismo iz domovine.

—o—

Polzela, Štajersko, 7. sept.

Dragi oče!

Gotovo se vam bo čudno zdelo, ker vam pišem od doma, ko vendar veste, da sem vojak in da imamo v Avstriji vojno. Do danes sva bila oba z Edvardom v vojaški obleki in sva se bojevala vsak po svoje. Jaz kot zdravnik, on pa kot vojak. Vsled prevelikih naporov sem nekoliko zbolel in dobil nekoliko dni dopusta. Komaj sem prišel domov, sem dobil od Edvarda pismo, da je ranjen na nogi in da leži v bolnišnici na Ogrskem. Posameznosti o vojni so vam gotovo tudi v Ameriki znane. Želel bi, da bi bilo kmalo že vsega konec. V splošnem ni pri nas draginje, hudo je samo to, ker ljudje ne bodo mogli prodati hmelja. Po enem mesecu sem doma vprvič spal v postelji. V celi opravi smo se morali valjati po slami in zeblo nas je, čeravno je še skoraj poletje. Jaz sem bil samo dvakrat tako blizu bitke, da sem slišal gromenje topov, pa sem bil ves nervozen. Grozna je res vojna, posebno za nas, ker moramo gledati toliko krvi in ran. Iz naše občine je ranjencev zelo malo, mrtva mislim, da sta pa samo dva. Skoraj nikdo ne upa, da se bo vojna pred zimo nehala, ker so države mobilizirale preveliko število vojakov. Pišite, kako kaj tam sodite o sedanjem evropskem položaju. Srečni bomo, če preživimo te čase, ker se nam bo pozneje gotovo boljše godilo. Gospodariti bo seveda treba drugače začeti, ker se ne bo dobilo nikjer nobenega denarja. Če bo kaj posebnega, bom že pisal. Pozdrav!

Vaš Alojzij.

O bogastvu Evrope.

—o—

Da je denar sveta vladar, je star in dobro znan pregovor. Brez denarja ni nič in brez denarja ni niti vojne. Zanimivo je tedaj pogledati, koliko denarja imajo države, ki se sedaj vojskujejo. Po statističnih podatkih je imela Evropa leta 1912. 23 milijard 936 milijonov bankovcev. Leta 1913. je narasla ta svota na 25 milijard 936 milijonov frankov. Bankovcev so imele osamezne države:

	l. 1912	l. 1913
	milijonov frankov	
Avstro-Ogrska za	2584	2571
Nemčija	3044	3259
Italija	2249	2177
Francija	5186	5740
Anglija	1080	1129
Rusija	4079	4523
Ostale države	5714	5996
Skupaj	23936	25395

Iz tega se vidi, da so le štiri države zvišale število bankovcev, in sicer Nemčija, Anglija, Francija in Rusija. Vsem načeluje Francija, ki je nanovo izdala 565 milijonov frankov, potem Rusija s 445, Nemčija z 215 in Anglija z 49 milijoni.

Vrednost vseh bankovcev prekaša vrednost kovanega denarja za 8 milijard 312 milijonov frankov in za 10 milijard 830 milijonov frankov vrednost zlata.

Na Angleškem je zaklad kovanega denarja večji kot vrednost bankovcev. Razmerje med bankovci in zakladom kovanega denarja je v posameznih državah sledeči:

V Rusiji 100% : 90%;
v Franciji 100% : 71%;
v Italiji 100% : 69%;
v Avstro-Ogrski 100% : 60%;
v Nemčiji 100% : 56%.

Zlatega denarja je v teh državah v procentih:

V Rusiji 86;
v Italiji 63;
v Franciji 60;
v Avstro-Ogrski 49;
v Nemčiji 46.

Posamezne banke, ki so izdajale bankovce, so imele zlata

	v letu 1912	1913
Avstro-Ogrska za	1308	1251
Nemčija	1115	1502
Italija	1286	1379
Francija	3275	3460
Rusija	3521	3923
Anglija	1261	1178
Ostale dežele	1730	1842
Skupaj	13496	14565

Največ je pridobila zlata v enem letu torej Nemčija (402), zatem Rusija (387).

Medtem ko je rasla cena zlata, je pa padala cena srebra. L. 1912. je bilo v evropskih bankah srebra le še za 2 milijardi 752 milijonov frankov, leta 1913. pa je padla ta množina za 235 milijonov.

"Český Denník".

Brezžični brzojav v vojni.

—o—

Kakšnega pomena je brezžični brzojav, se je pokazalo že v zadnjih vojnah. Vsaka vojskujoča moč si je še vedno prizadevala, da bi uničila brzojavne naprave svojega protivnika in mu tako onemogočila naglo poročanje. Odkar je pa v rabi brzžični brzojav, je pokončanje brzojavnih zvez onemogočeno: nevidno švigajo brzojavna poročila preko nasprotnikovih glav v poljubne daljave. Zato se je brezžični brzojav v današnjih vojnah, dasi so vojni brzojavi še vedno v rabi, tolikega pomena, in države hite staviti na kopnem in na ladjah kar največ celic brezžičnega brzojava. Od sedaj vojskujočih se držav imajo:

Anglija	1572	celic brezž. brzoj.
Nemčija	646	" " "
Francija	375	" " "
Rusija	156	" " "
Japonska	110	" " "
Avstrija	103	" " "
Belgija	33	" " "

Torej ima Anglija več celic kakor vse druge vojskujoče se države skupaj. Navedene celice služijo v miru do malega vse za splošno korespondenco, v vojnem času jih pa porušijo, ker bi bila sicer onemogočena cenzura brzojavnih poročil in kontrola eventualnega poizvedovalnega delovanja, zato pa prenesejo aparate brezžičnega brzojava na avtomobile, aeroplane itd., kjer so vojskujočim se armadam velikanskega pomena. Umevno je samo po sebi, da je pomen poštnih golobov jako padel, odkar je Marconi izumel brezžično brzojavljenje. Še v zadnji francosko-nemški vojni leta 1870—71. so posredovali pisemski stik med obleganimi Parižani in ostalo Francijo edinole poštni golobi, ki so jih izpuščali iz mesta s pomočjo balonov. Rusija je rabila rajše sokole, ker so hitrejši in vstrajnejši od golobov. Da pa niso poštni golobi tudi po iznajdbi brezžičnega brzojava brez pomena, pričajo vojaške naredbe raznih vlad, ki ne dopuščajo neupravičeno rejo poštnih golobov.

Pater Macoch umira.

Iz slovitega czenstohovskega procesa znani pater Macoch je bil začetkom vojne z drugimi kaznjenci vred od Rusa izpuščen iz ječe, a se je svoje svobode le malo časa mogel veseliti. "Naprzod" javlja, da je pater Macoch na smrt bolan in mu ni pomoči.

POPRAVEK.

Rojak John Zaletel iz Jolieta, Ill., je daroval za nesrečnega Župana tri dolarje in ne samo dva in pol kot je bilo poročano.

Pri vojnih vjetnikih.

—o—

Poročevalec budimpeštanskega madžarskega lista "Az Est" (Večer) je bil v Gjuru pri vojnih vjetnikih ter opisuje ta obisk sledeče:

Pod gostim vejevjem so razvrščene mize in stoli. V krogu sede ruski in srbski častniki. Ruski častniki so obriti. Poteze na njihovih obrazih kažejo neko nadutost, dočim so lica srbskih častnikov izmučena. Častniki se med seboj razgovarjajo in kade. Med drugimi je tu ruski general in mestni poveljnik Evgen Martinov, kozaški stotnik Aleksej Sledkovsky, poročnika Bliznjuk in Polajnev, srbski general Marinović, polkovnik Jovišić, podpolkovnik Stojanović, major Bogičević in drugi. General Martinov, kakor smo že poročali, je letel z aeroplanom z vojaškim pilotom nad Lvovom v višini 2000 metrov, ko so začele nanj streljati naše čete. Letela sta še kakih 20 kilometrov naprej, ko je eksplodirala posoda za benzin vsled dobro pogodenega strela. Aeroplan je nato priletel na zemljo. Pilot je težko ranjen, dočim je general dobil samo praske. Spominja se samo tega, da so, ko se je zopet zavedel, stali okoli njega avstrijski vojaki z bajoneti in mu je neki častnik odpenjal jermene.

Pod drugim drevesom je neki veseli, tipični Francoz sedeč na mizi kazal razne akrobatske vratolomnosti. To je zračni akrobat Rainat, ki se je pred nedavnim produciral v Ronacherjevem gledališču. Ker mu stražniki niso dovolili, da bi od enega drevesa do drugega napel vrv, je zabaval ostale vjetnike z akrobatskimi produkcijami na mizi.

Med vjetniki je tudi ruski pisatelj Evgen Mokrusov, ki je živel na Dunaju ter prevedel na rusko vse Leharjeve operete. Bil je večkrat gost ruskega poslaništva in večkrat je potoval v Petrograd.

Mnogi vjetniki niso v paviljonu, marveč pod šotorji. Pod enim so francoski kuharji. Med njimi je tudi kuhar grofa Aehrenthala in Goluchowskega. V drugem delu taborišča sede cigani iz Šabca ter se kregajo z nekd bivšo stanovalko šabaške javne hiše. V isti skupini sedi tudi par lepih, toda umazanih Črnogorcev. Pred barako je brus, na katerem brusi neki kozak s pomočjo ogrskega vojaka nože.

Trije veliki šotori so polni Srbov. V ostalih treh so nameščeni kozaki. Večinoma so rojeni Poljaki in izgledajo popolnoma zadovoljno. V ostalih šotorjih sumljivi elementi iz Bosne, Hercegovine in Sandžaka Novi Pazar. Navadno so s svojimi rodbinami. Med eksotičnimi vjetniki so štirje haremske dame in štirje zamorci, ki so bili delavci v skladišču za premog v Cardiffu (Anglija) ter vjeti v Dalmaciji.

V taborišču se pridno delajo barake, ki naj branijo vjetnike pred slabim vremenom in mrazom. S trobento se daje znamenje, da prihaja nov transport vjetnikov. Naprej so stopali domobranci, za njimi pa po dva 467 vojakov, ki so bili vjeti pri Krasniku. Vjetniki so bili še precej dobro opremljeni. Med njimi se je moglo lahko razlikovati Poljake in poljske Žide, ki so se nasmehovali. Neki židovski enoletni prostovoljec je takoj začel govoriti z menoj ter mi pravil, da je medpotoma razprodal vse svoje imetje. Najprej je prodal svoje rozete s čepice, potem samo čepico, ki jo je zamenjal z modernim slamnikom. Mnogi vjetniki so imeli čepice ogrskih železniških uslužbencev. Ko se je začel raport, so se morali obiskovalci odstraniti. Polkovnik Obauer je dal s trobento sklicati vse moštvo in vjetnike ter jim prebral v nemškem in madjarskem jeziku vesti o zmagi pri Krasniku. Moštvo je trikrat vskliknilo: "Hura!" Vjetniki so samo poslušali. Na njihovih pogledih se je opazilo, da so razumeli, za kaj da gre.

Menihi v vojno.

Kratko pred smrtjo je sprejel umrli papež Pij X. kakih 60 francoskih menihov, predvsem rimskih frančiškanov, ki so zapustili svoje samostane, da vstopijo v svoji domovini v armado. Na Francoskem duhovniki niso oproščeni od vojaške službe, tako da morajo vsi zdravi duhovniki in teologi služiti. Papež jih je blagoslovil. Tudi nekateri belgijski, nemški in avstrijski menihi in seminaristi v Rimu so se vrnili v svojo domovino.

Češka Magdalena.

—o—

Zgodovinska novela iz XIV. stoletja. – Spisal Ferdinand Schulz.

—o—

(Nadaljevanje.)

Še parkrat so zazvenele trobente pod zelenim obokom, trepetajoči odmev je zginil v dolinah in tolpa jezdecev, z golimi dolgimi meči in s kopji, oprtimi ob stremenih, se je ustavila na robu globokega in širokega prekopa, ki je okoli in okoli objemal kraljevsko trdnjavo.

"To niso Poljaki, to niso kraljevski!" se je začudil Ziemko, zroč s svojega visokega glasniškega stolpa na njih oprembo in orožje. "To so tujci... Kralja ni doma, morda je sovrag izrabil to priliko in je vdrl v našo deželo."

Že je premišljal, kako braniti grad proti njim. Niti moštva, niti orožja nima tu.

On sam je tukaj edini možki! Toda prekop je globok, zidovje strmo, veža zaprta s hrastovimi okovanimi vrati in dvigljivi most je trdno k njim priklopljen.

"Niti cela armada jezdecev ne opravi ničesar proti Žarnovcu", se je tolažil starček, "živila nam zadostujejo za dlje kot celi teden in medtem se morda naši zbero in preženo drznega nebodigatreba zopet z dežele."

Ko je še tako pri sebi ukrepal, je glavar jezdecev, katerega je kot takega spoznal po svetlem oklepu in orožju ter po časteh, katere so mu izkazovali njegovi spremljevalci, zagrmel z močnim glasom in je z golim mečem mahnil proti zaprtim vratom gradu.

Ziemku se je zdelo, da je razločil nemške zvoke; toda ni več mnogo razumel tega jezika, katerega je na bojnih pohodih Kazimirovih pred dvanajstimi leti čul, ni si upal niti odgovoriti, niti vprašati. Obenem ga je obšla temna, nikakor prijetna slutnja.

Hitel je javiti kraljici, kaki tujci so se ustavili pred gradom, in jo je prosil, da blagovoli sama zaslišati njih želje. Ko pa se je par trenotkov nato pojavila Adelhaida v sivi, skoro samostanski ali puščavniški obleki na zobčastem obzidju nad vežo, je zazvenel na nasprotni strani za prekopom močan vsklik istega jezdeca, ki je že preje proti gradu klical.

"Adelhaida! Adelhaida! Moj edini, predragi otrok!" je klical vitez, koprneče stezajoč svoje roke proti kraljici. Ta je v trenotku prvega presenečenja odrevenela, v naslednjem hipu pa je bila tako razburjena, da bi se bila, pozabivši globočino, ki je zijala pred njenimi nogami, gotovo strmoglavila vanjo, hrepeneč doseči zaščitne rešilne roke, ki jo je vabila na nasprotni strani nasipa.

"Oče, moj oče!" je vskliknila in omahnila na nizko obrobljenje zidnega hodnika, na katero jo je Ziemko še v pravi čas nazaj potegnil.

Ko se je vzdramila in pogledavši z obzidja k nasprotnemu robu gozda, se je prepričala, da ni, kar se ji je prikazalo, nikakoršno omamljenje čutov, nikaka slika sanj, ampak istina in resničnost, je velela Ziemku, ki je obstal, nevedoč, kaj bi počel, naj hitro spusti most in odpre vežo. Še je dvomil, misleč na strogi kraljevski ukaz, toda ko je videla njegove pomisleke, mu je Adelhaida zažugala, da se takoj s skokom v brezdno oprosti svoje ječe, če ne spusti v grad onih vitezov. Ziemko je že po obestranskih vsklikih uganil, kdo da so ti prišleci, in ginjen vsled tolikih muk, ki jih je kraljica pretrpela, se je odločil, pripraviti ji, četudi s prekršenjem ukaza, kako radost. Saj kralj Kazimir ne bode zvedel o obisku tujih vitezov na samotnem, zapuščenem Žarnovcu!

Trajalo je samo par trenotkov in oče in hči sta stala na grajskem dvorišču v vročem objemu. Radostno in obenem zelo žalostno je bilo to svidenje! Henrik, deželni grof hesenski, starček skoro sedemdesetletni, še sedaj pogumen, junaški in neustrašen deležnik vojnih ekspedicij, katerih v onem času na Nemškem ni primanjkovalo, se je topil v vročih solzah, ko je po tolikih letih zopet zagledal svojo hčer. Na tem mestu in v takem stanju! Duševno uničeno, telesno propalo! Držal je v svojem objemu, od neznosne bolečine se tresoč, samo še senco svoje Adelhaide! Ni se mogel niti strezniti iz prestrašenja, da je ta uvenela, s skrbmi potlačena gospa njegova hči!...

Ni je več videl potem, ko se je pred desetimi leti pripeljal na Wawel h krstu prvorojene njene hčerke Jadvige. Že takrat je opazil, da njen zakon s Kazimirom ni srečen, da je poljski kralj za njeno nežno naravo preveč divji in k njeni zakonski čednosti preveč lahkomišljen, nestalen in obenem strasten ljubitelj drugih žena. Toda upal je, da se kmalu izvihra in spametuje, ker je bil drugače v državnih in vojaških zadevah ne samo jako razumen, temveč naravno izvrsten mož. Zatajil je tedaj tudi pred Adelhaido svoja neprijetna opažanja tem bolj, ker se mu ona ni pritoževala na svojega moža niti z besedo, niti vzdihom.

(Pride še).

Raznoterosti.

—o—

Papež Pij X.

Umrli papež je bil zelo popularen zlasti zaradi svoje dobrohotnosti, ki jo je posvedočeval tako v javnem, kakor v zasebnem javnem življenju. O tej dobrohotnosti pripovedujejo italijanski listi zanimive anekdote. Ko je bil Pij X. izvoljen za papeža, je bil oskrbnik papeških palač Pucinelo, navajen slovesnih ceremonij za časa papeža Leona XIII., eden prvih, ki je stopil pred novega papeža in je seveda po običaju pred njim poklekni. "Vstanite, vstanite", mu je rekel papež. "Vi ste preveč debeli in klečanje ni komodno." — Nekaj dni pozneje je papež sprejel nekaj fratrov cistercijanov. Cim so pred njim pokleknili, je papež pokazal na stole, stoječe v bližini, in je rekel: "Sedite, sedite!" — Fratri se niso ganili in so kakor zamaknjeni gledali papeža, kajti vedeli so, da je časih veljal običaj, da postane vsak duhovnik v tistem hipu kardinal, ko mu papež reče, da naj se vsede. Samo cerkveni knezi smejo pričo papeža sedeti. Papež je ponovil svoj poziv in ker se menihi niso ganili, je vzkliknil: "Kaj klečite? Kaj mar hočete, da moram sam vstati in vam primakniti stole?" Kardinali pa ti menihi niso postali. — Papež Leon XIII. je ljubil ovacije. Če je prišel v vatikansko bazilko in ga je ljudstvo po laškem običaju aklamiralo, se je ves poživil in je hitro s tresočo roko podelil blagoslov. Pij X. pa tega aplavdiranja ni maral. Vrnivši se po kronanju v svoje sobe, se je izrazil, da je avplavdiranje profanija svetosti cerkve in je ukazal nabiti pri vseh papeških funkcijah v cerkvi sv. Petra napis: "Na papeževo željo so aklamacije prepovedane." — Papež Pij X. ni nikoli zapustil Vatikana, pač pa je rekel nekemu prijatelju: "Petdeset jih je bilo, ki so me tu notri zaprli, pa niso bili zadovoljni, da so me naredili jetnika, nego so s ključem zaklenili vrata in so ključ proč vrgli, da bi ne mogel nikdar ven. — V denarnem oziru je bil papež Pij X. pravi revež. Lahko bi bil ogromne zaklade pridobil, a njegov žep je bil vedno prazen. Ko se je njegov brat pritožil, da ima samo 200 lir denarja, mu je papež rekel: Ti si še bogat; z 200 lirami se prepotuje lahko pol sveta. — Ko se je župan Carolis papežu zahvalil, da je daroval 200 lir za popravo cerkve, je papež smehljaje rekel: Kadar bom umrl, boste nekaj lepega izvedeli, da je papež napravil bankerot. — Zase ni papež skoro nič rabil, sicer pa je bil jako radodaren. Reklo se je, da bi bil še Vatikan proč dal, če bi bil mogel.

Topovi iz zlata, ledu, kož, lesa in gline.

Moderni topovi so zelo dovršeni stroji. Dandanes je že vsa evropska javnost informirana o modernih topovih. Prav gotovo pa ni vsem znano, da so bili časi, ko so v vojni uporabljali topove iz kož, da celo iz ledu. Najzanimivejše in najdragocenejše topove ima neka indijska kneginja. Ti topovi so iz zlata. Iz teh do danes ni bil izstreljen niti en strel — čeprav je notranjščina iz najboljšega jekla. En zlat top je stal okoli dva milijona kron. Ti topovi so posvečeni in indijsko prebivalstvo prireja procesije, da jih more videti. — List "Schuss und Waffe" poroča, da so bili topovi izgotovljeni že tudi iz ledu in da so baje iz teh tudi streljali! Ruska carica Ana, ki je vladala leta 1730—1740, je dala napraviti 4 topove in 2 možnarja iz ledu. Iz teh ledenih topov je bilo izstreljenih šest strelov — in topovi niso popokali! Tibetski vojaki, ki so se bojevali proti Angliji, so imeli topove iz kož, ki so bili zvezani z železnimi obroči. Razen topov iz kož, so rabili v Aziji baje tudi lesene topove. Tako so n. pr. Kitajci pred nedavnim postavili v svojih trdnjavah lesene topove, da zmotijo svoje sovražnike. Na otoku Malta so malteški vitezi streljali iz topov, ki so jih izvrtali iz skal V uvrtane luknje so nasipali smodnika in kose železa ter streljali ž njimi na sovražnika, ki se je po morju bližal skalam na otoku. V prvi polovici minulega stoletja so našli v indijanskih puščavah Melrike topove in krogle iz — gline. Izvirali so iz XVI. stoletja, iz dobe, ko so vdrli Španci v Mehiko. Streljali iz njih najbrže niso.

Ustreljen vojni poročevalc.

Iz Gradca poročajo, da je bil znani vojni poročevalec, baron Binder Kriegelstein, ko je vršil sanitetno službo, ustreljen. Dal ga je ustreliti nek ruski general, ker je nato sanitetno vojaštvo ustrelilo generala in njegovo spremstvo.

Gotove krone v papirju

lahko dobi pri nas vsakdo, ker jih imamo dovolj v zalogi in sicer po sledeči ceni:

10 K	$ 2.25
20 K	$ 4.30
30 K	$ 6.35
40 K	$ 8.45
50 K	$10.40
60 K	$12.50
70 K	$14.50
80 K	$16.50
90 K	$18.50
100 K	$20.50
150 K	$30.90
200 K	$41.10

Te gotove krone pošljemo vsakomur v Ameriki v registriranem pismu. A opozoriti moramo rojake, da ameriška pošta za pošiljanje registriranih **pisem v Avstrijo ne sprejme nikake odgovornosti in ne da če se pismo izgubi, nobenega povračila.**

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York City

VOJNE NEVARNOSTI na farmah v Wisconsinu ni!

To je gotovo! Ravnotako je gotovo in resnica, da se v okraju Chippewa dobi najboljša farmska zemlja v državi Wisconsin. Kupilo je tam pred kratkem več rojakov, ki se bodo prihodnjo spomlad naselili. Vsi hvalijo krasno okolico in rodovitno zemljo, na kateri obrodijo raznovrstni poljski pridelki; tudi tobak raste tam. Črna, prhka prst, brez vsakega peska. Vsi predpogoji za uspešno sadjerejo in živinorejo. Cel okraj že gosto naseljen in na stotine akrov sčiščenega zemljišča. Ob našem svetu teče bistra reka Chippewa s svojimi pritoki; v obilici je tudi kristalno-čiste studenčnice. Dobre ceste vsepovsod. Pet milj oddaljena železniška postaja mičnega mesteca Cornell s tvornico za papir; kakih 18 milj odtod pa stoji glavno mesto okraja Chippewa — Chippewa Falls, eno največjih mest severozapadnega Wisconsina, z bogato industrijo in velikim trgom za poljske pridelke. — Pišite nam še danes po natančen popis naše zemlje, ki ga pošljemo brezplačno. Aker od $16 do $20. Vozne stroške povrnemo, ako ni vse to res, kar pišemo. Zdaj je še čas, da si ogledate. Ne zamudite ugodne prilike. Pišite nam takoj!

Slovenska Naselbinska Družba,
198 — 1st Ave., Milwaukee, Wis.
(3x 28-9 1&5—10)

Dober svet.

Dokazano je, da je vživanje prave kave, zelo škodljivo človeškemu telesu. Za slabotne, nervozne in druge, kateri hočejo zdravi ostati je najbolja **"Zdravilna sladna kava"**. To so besede prečastitega gospoda župnika zdravnika.

Edina prava taka "Zdravilna sladna kava", se razpošilja na vse kraje Združenih držav poštnine prosto, zavitek 5 funtov za $1.25, zavitek 10 funtov za $2.30. Naročilu je priložiti Money Order, ali denar. Naslovite:

AL. AUSENIK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57 Bradberton, O.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton, O.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
GREGOR PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOŽEF MERTEL, od društva štv. 1., Ely, Minn.
ALOIS CHAMPA, od društva štv., 2., Ely, Minn.
JOHN KOVACH, od društva štv. 114., Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se nebode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Raznoterosti z ozirom na sedanjo vojno.

Rusija je bila pripravljena.

Veliki boji, ki jih je med Vislo in Dnjestrom bila avstrijska armada, so potrdili, da je c. kr. korespondenčni urad davno pred vojno poročal golo resnico, da je Rusija oborožena za največji boj. Ruska vlada je s tem, da je zadržala pod zastavami vojaštvo tudi še četrto leto in prirejala neprestano poskušne mobilizacije, je maskirala svoje priprave za vojno, sicer pa svoje čete vedno bolj pomikala proti avstrijski meji. Začetkom junija je neki Nemec iz Petrograda v "Frankfurter Zeitnug" poročal o večjih paradah, ki so bile v Petrogradu in pri katerih so bile navzočne tudi sibirske brigade. Dopisnik "Frankfurter Zeitung" je svaril takrat svoje rojake, češ, priprave Rusije so velikanske. Tudi se je koncem junija razvedelo, da se v Kijevu zbirajo brigade iz oddaljenih krajev in da so bili aeroplani iz Kijeva prestavljeni v bližino avstrijske meje. Sedaj poroča korespondenčni urad, da je bilo že med prvimi ruskimi vjetniki, ki so prišli v roke avstrijski armadi, tudi sibirski strelci in kubanski ter celo turkestanski kozaki, torej vojaki iz celo takih pokrajin, o katerih se je splošno mislilo, da pri kaki evropski vojni sploh ne pridejo v poštev. S tem je tudi pojasnjen kratki, a srditi diplomatični boj, ki je nastal pred vojno, in pojasnjeno je, zakaj je Nemčija tako hitro napovedala vojno.

Novice iz Petrograda.

"Pijeva korespondenca" objavlja čez Stockholm (Švedsko) došlo pismo, ki je bilo iz Petrograda odposlano sredi avgusta. Pismo je sicer nekoliko zastarelo, a kljub temu zanimivo. Izvaja: Od 15. avgusta naprej je došlo najbrže od tu v Avstrijo le malo pisem, dasi kljub cenzuri ni posebno težko poslati pisma čez Rumunijo ali čez Švedsko. Nekaj rubljev, ki jih stisneš poštnemu uradniku, povzroči, da dene pismo v uradno kuverto, v kateri se pelje do obmejne postaje, tam se vzame ven in s spretnostjo, ki je lastna ruskim poštnim uradnikom, se zameša med cenzurirana pisma, ki se odpošljejo čez mejo. Gosudar car, ali gospod cesar, kakor tudi carja nazivajo, je bolan, ne toliko fizično, kolikor dušno, odkar se "čudovni starec Razputin" ne nahaja v njegovi bližini. A kljub velikanski razdalji, med Petrovim dvorcem in tistim sibirskim krajem, kjer leži na svojih ranah Razputin, je le car Nikolaj II., predno se je pričel vojskovati, dal "čudodelnika" vprašati, če naj prične vojno. Odgovor je tolmačil car za pritrditev in svetovna vojna se je pričela. Zdaj se ve, da je Razputin hotel, da naj se odgovor tolmači z "ne", a uboga se ne zmeni za to. Kako se vojna razvija, tu ne vemo, ker časopisi, ki jih čitamo, poročajo le o zmagah trojnega sporazuma (Rusije, Francije in Anglije), kar pa popolnoma nasprotuje s tem, kakor postopa dvor in oblasti. Zakaj so Petrograd proti morju zabarikadirali, glavno mesto utrdili, odpeljali iz Petrograda državno banko, zaklade carskih zbirk, samostanov in cerkva? Zakaj se namerava dvor z vlado v Moskvo preseliti? Tu je zdaj mirno. Z mobilizacijo so odstranili približno 200,000 nemirnih glav in kot delavci delajo kmetje iz oddaljenih krajev. Draginja je strašna. Kilogram mesa stane mesto 25—30 kopejk skoraj cel rubel (1 rubelj = 50 centov, 1 kopejka = pol centa), ravno tako se je podražila moka in druge življenske potrebščine. Javna poslopja so skoraj brez izjeme izpremenili v bolnišnice, a zdravnikov manjka, ker se je zaradi trajnih stavk na vseučiliščih njih število v dveh letih znižalo za 500 do 600, v celi Rusiji pa za več kakor 2000. Celo za prve došle transporte ranjencev ni bilo dovolj zdravnikov.

Hijene na bojišču.

Baselski (Švica) časopisi poročajo: Na bojnih poljih so se pojavili že ljudje, ki mrličem in ranjencem praznijo žepe. Vsaki bitki, ki se je minule dni bila v Alzaciji, so sledile strašne noči. Rdeči križ se je moral boriti z največjimi težavami in ni mogel ranjencev hitro spraviti na varno. Cele dni in noči je trajalo odpravljanje, zlasti ker so ponoči nastale vedno zmešnjave med kavalerijo. Ponoči so se priplazili ljudje iz okolice ter so ranjencem in mrličem praznili žepe. Čim se je približal Rdeči križ, so se ti ljudje ali vlegli poleg mrtvih, ali pa poskusili pobegniti. Največ so to kmečki fantje v starosti 16 do 20 let. Sanitetni stražniki in vsako ambulanco spremljajoči vojaki so mnogo teh hijen ujeli. Z njimi še sumaričnega procesa niso napravili; privezali so jih ob bližnja drevesa in jih ustrelili. Mrtve so jih pustili privezane ob drevesu, v svarilo vsem drugim takim ljudem. V Mühlhausenu so v vojašnici zbrane vse stvari, ki so bile dobljene pri teh hijenah: prstani, verižice, ure, svetinje, fotografije in pisma v francoskem in nemškem jeziku. V enem zavitku je bilo 3000 mark in pismo: Ljubi sin! Kar sva v dolgih letih trdega dela prištedila, ti pošiljamo vse. Kar sva mogla, sva storila zate; dava ti tudi to. Oče in mati. — V drugem zavitku je bila fotografija krasnega dekleta z napisom "A mon cheri". — V tretjem zavitku je bilo nekaj bankovcev in francoski listek: Bolna tvoja mati prosi Boga, da ji ohrani edinega sina. — In takih pisem je vse polno.

Junaki v zračnem kraljestvu.

—o—

(Poročilo "Slovencu" iz vojnega poročevalskega stana.)

—o—

Znana je beseda, da tehnika nikdar ne počiva. Dan na dan vidimo, v gospodarskem življenju, kako iznajdba izpodriva iznajdbo, vsaka popolnejša in enostavnejša kakor prejšnja. Z najmanjšo uporabo sile doseči čimprej največji učinek, to je geslo moderne tehnične ekonomije, in to načelo ima tudi za vojno svojo polno veljavo.

Glavna naloga čet, ki gredo pred začetkom operacij daleč spredaj pred glavno močjo, je najnatančnejša poizvedba o moči in razpostavi sovražne armade. To nalogo je do danes skoro izključno izvrševala konjenica, ki je mnogo gibkejša nego pehota in mnogo hitrejše razleti na vse strani, se prepriča o sovražnikovih postojankah in kakor veter hitro izgine s pozorišča. Vendar je jezdečeva in konjeva moč omejena, s konjem ni mogoče povsod tja, kamor bi človek rad, in obzorje tudi najbolj izurjenega opazovalca visoko na konju je vendar le vselej ozko in omejeno. Le nekaj kilometrov fronte more pregledati njegovo bistro oko — a kaj je to pri sedanjih modernih, na stotine kilometrov dolgih frontah? Seveda pridejo obvestila s cele fronte na vrhovno poveljstvo, kjerkoli se le sluti sovražnik, toda predno se ta množina popisanih listkov, katerih vsebina si mnogokrat nasprotuje, pregledno in jasno uredi, preidejo dragocene četrture, ki so lahko za glavno odločitev merodajne.

Zato ni čudno, da je armadno vodstvo svojo posebno pozornost posvetilo letalstvu, kakor hitro je bil sestavljen prvi poraben aparat.

Visoko plavajoč v zraku, pregleda letalec silno razsežen prostor; seveda se njegovemu očesu odtezajo manjše podrobnosti, zato ga pa krepko podpira fotografija. Velika brzina, s katero se letalo pomika dalje, komaj vidno njegovo padanje ali dviganje za nekaj sto metrov, začasno zginotje za kakim oblakom — vse to more na zemlji stoječega nasprotnika popolnoma premotiti o smeri, v katero se je letalec obrnil. To in nešteto drugih malenkosti, v katerih se spozna le strokovnjak, ni le vzbudilo vroče domišljije raznih opisovalcev bodočnosti, ki so preplavili svet s svojimi Jules-Verniadami, marveč je nagnilo tudi vojno upravo, da si je brez ozira na še neodpravljene tehnične nepopolnosti letal zagotovila tudi ta tehnični pripomoček za začetne operacije. Da je bila kalkulacija prava, dokazuje veliko število odlikovanj letalnih častnikov, ki so s prezirom vsake nevarnosti zase in svoj aparat podvzeli smrtnonevarne drzne polete daleč v sovražnikovo deželo in kakor pričajo odlikovanja, ne brez uspeha.

Preveč bi bilo rečeno, če bi hoteli trditi, da so naša letala skozi in skozi popolno orožje. To niso. Ravno to dejstvo pa še povišuje vrednost onega, kar so izvršili naši drzni vojni piloti. Razmeroma majhna, nežna stvar s svojimi širokimi platnenimi ploskvami in tenkimi žicami je videti tako krhka in je tudi v resnici zelo občutljiva — prava podoba modernega telesno slabotnega človeka z močno dušo, ki je v letalu predstavlja motor. Toda sila najmočnejšega motorja in roka najsposobnejšega pilota sta mnogokrat preslabi nasproti nedvomno močnim viharnim silam, ki so že zahtevale legijo človeških življenj in jih bodo še.

Najdrznejše podjetje je danes še vedno letanje. Tudi v mirnih časih. Mornar ima tudi prestati mnogo velikih nevarnosti, toda te so mu znane in v tisočletnih izkušnjah se je naučil proti njim se uspešno boriti. Ta izkušnja manjka letalcu. On vedno stoji pred nečim velikim, neznanim in negotovim — pred smrtjo, ki ga more vsak hip doleteti. In to letalec ve. V tem je ravno njegova blazna drznost, in sicer v mirnih časih še bolj nego v vojni. Vsak trenutek mora biti pripravljen, da se bedno zruši in doprinese najdragocenejšo žrtev — svoje lastno življenje. A v vojni vsaj ve, čemu in zakaj tvega svoje življenje — toda v miru? Lahko se reče, da letalec že v miru umrje zato, da v vojni reši življenje tisočem svojih tovarišev. Koliko junaške drznosti, koliko samozatajevanja, koliko požrtvovalnosti je v tem! Opravičeno smo ponosni, da v naši (avstro-ogrski) armadi ni malo mož, ki so s tem duhom navdahnjeni.

Sedaj pa se obrnimo k možem, ki so si s svojimi čini napisali neminljiv list slave v zgodovini našega letalskega zbora. Tu bi bil predvsem nadporočnik Macher trdnjavskega artilerijskega polka št. 4, ki je s svojim prvim aparatom ponesrečil, ne da bi se bil kaj poškodoval; potem je z drugim aparatom poletel globoko v sovražnikovo deželo. Streljala je nanj artilerija in pehota, shramba za benzin na njegovem aparatu je bila močno poškodovana in moral se je spustiti na zemljo. K sreči je pristal na kraju, kjer ni bilo v bližini nobenega sovražnika. Hitro je vrgel od sebe nekaj vojaške obleke, popravil poškodbo kakor je pač mogel in v kritičnem trenutku srečno ušel z važnim obvestilom. Svoj tretji polet je napravil kot opazovalni častnik v aparatu, ki ga je vodil njegov polkovni tovariš nadporočnik Mandl; ob tej priliki je kljub obstreljevanju s šrapneli na zemljevidu natančno skiciral sovražnikove postojanke, vrhutega pa še vrgel 11 bomb, ki so med sovražniki napravile mnogo škode. Pilotu Mandlu se je nekaj dni potem, ko je ob zelo neugodnih okoliščinah pristal, pripetila velika nezgoda. Težko ranjenega so prenesli v bolnišnico; toda skrbna strežba, ki jo drzni častnik uživa na neposredno povelje samega vrhovnega armadnega poveljnika nadvojvode Friderika, ki ga je izročil oskrbi štabnega zdravnika dr. Biela, opravičuje nado, da bo kmalu zopet poletel v zračne prostore.

Vredni tovariši teh dveh častnikov so še artilerijski nadporočniki Fritz (polj. top. polk št. 12), Benedik (polj. top. polk št. 11) in Perini (polj. top. polk 8).

Pa tudi infanterijski piloti v svojih uspehih prav nič ne zaostajajo za svojimi artilerijskimi tovariši. Tako je nadporočnik pl. Cavallar 90. pešpolka s svojim opazovalcem Fritzem izvršil zelo drzne poizvedovalne polete, ki so ga vodili daleč preko Visle; ravno tako vrlo se je kot pilot obnesel v Srbiji. Razen njega so se častno odlikovali še nadporočnik Banfield (87. pešpolk), nadporočnik Kostrba (73. pešpolk) in nadporočnik Holeka (10. pešpolk).

Nehvaležni bi bili, ako bi se ob tej priliki ne spomnili še moža, čegar izkušeni preudarnosti imamo v velikem delu zahvaliti razvoj našega zrakoplovstva, to je stotnik generalnega štaba Oskar Rosman. Velik del sijajnih uspehov, ki smo jih dosegli s pomočjo letalcev, je pripisati njegovi skrbi za povzdigo letalstva. Tudi v vojni je neprestano deloval kot opazovalec, dokler ga ni dohitela junaška smrt.

Uspešno delo naših častnikov se vredno pridružuje izbornim poizvedovalnim poletom nemških balonov Schütte-Lanz. Vojna v zraku danes ni več izrodek domišljije, marveč trda istina.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Mat. Flajnik, Douglas, Alaska. Poročila pravijo, da je bil 17. polk potolčen v Galiciji. Kakih 300 vojakov tega polka se nahaja ranjenih v ljubljanskih, goriških oziroma tržaških bolnišnicah. Seveda bo odprta pot v staro domovino, ko bo vojna končana.

POZOR KOVAČI!

Potrebujem dobro izučenega kovača, ki je izurjen v podkovanju konj. Plača po dogovoru, delo stalno.

Frank Rosenstein,
Box 441, Kemmerer, Wyo.
(5-6—10)

Iščem svojega brata MATIJO LOMBERGAR. Pred enim letom sva bila skupaj na Ely, Minn. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi javi, ali naj se mi pa sam oglasi na naslov: Jos. Scharabon, 413 W. Michigan St., Duluth, Minn. (2-6—10)

VAŽNO NAZNANILO.

Vsi potniki, kateri so nameravali potovati v staro domovino ta teden ali nameravajo potovati v prihodnje, naj ostanejo na svojih mestih, ker so vse parobrodne družbe prekinile za nedoločen čas z prometom. Kadar se zopet vzpostavi promet, bodemo gravčanom poročali na tem mestu.

Tvrdka Frank Sakser.

Pozor rojaki!

Črno grozdje .. $40.00 tona in belo New York grozdje $43.00 tona Te cene veljajo do preklica. Vožnjo plača kupec sam. Za obilo naročil se toplo priporoča Vaš rojak

Ivan Pajk,
CONEMAUGH, PA.

POZOR!

Ako nam pošljete vaše ime in naslov ter naslove nekaj vaših prijateljev, pošljemo vam zastonj nekaj, kar vas utegne zelo zanimati. Pišite nam še danes in zastonj dobite nekaj, kar vas iznenadi.

Frank Polic,
106 Burgwin Bldg., Pittsburgh, Pa.
(28-9—5-10)

Kje se nahaja moj brat ANTON KOVIČ? Doma je iz Kresnic pri Litiji. V Združenih državah biva že nad 11 let. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi, ker mu imam poročati, da sta bila dva brata v vojni ranjena. — Albin Kovač, R. F. D. Box 31a, West Newton, Pa. (1-5—10)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Rojakom v državah Wisconsin in Minnesota naznanjamo, da bo obiskal ondotne večje slovenske naselbine na potovalni zastopnik

Mr. IVAN ZUPAN,

koji je pooblaščen pobirati naročnino za list ali sprejemati oglase ter izdajati za to pravoveljavna potrdila.

Mr. IVAN ZUPAN je večletni sotrudnik našega lista pod imenom MIKE CEGARE. Mnogo slovenskih naselbin ga je že vabilo; sedaj jih bo pa v resnici obiskal. Cenjenim rojakom ga torej najtoplejše priporočamo.

Upravništvo Glas Naroda.

POZOR POŠILJATELJEM DENARJA!

Cne, ki žele poslati domov denar, obveščamo s tem, DA POD NOBENIM POGOJEM ne odpošiljamo DO PREKLICA denarja v staro domovino. Nobena banka v New Yorku ne dela kupčij in raditega smo TUDI MI USTAVILI POSLOVANJE, KAKOR HITRO SE RAZMERE IZBOLJŠAJO, BOMO OBVESTILI ROJAKE PO TOM ČASOPISJU.

Tvrdka Frank Sakser.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v državah Pennsylvania in West Va. naznanjamo, da jih bo obiskal naš potnik

Mr. OTTO PEZDIR,

kateri je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdavati pravoveljavna potrdila in ga rojakom toplo priporočamo.

S spoštovanjem

Upravništvo Glas Naroda.

HARMONIKE

bodisi kakoršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vsamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo želi brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 E. 62nd St., Cleveland, Ohio.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

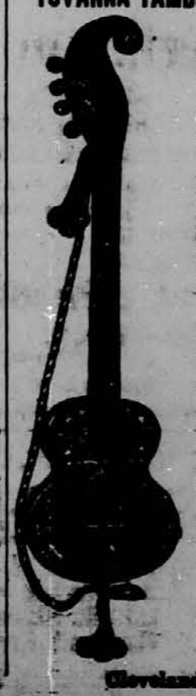

priporoča se vsem Slovenskim tamburaškim zborom, kakor tudi posamznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšem sistemu in najpopolnejših umetnih načrtih.

Okrašene so z biseri in vsakovrstnimi rožami.

Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i. t. d.

Veliki ilustrovani cenik z slikami pošljem vsakemu zastonj.

Ivan Benčič
4054 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

Dr. Josip V. Grahek.

EDINI SLOVENSKI ZDRAVNIK V PENNA.

Zdravim vse bolezni moške, ženske in otročje.
841 East Ohio St., [Allegheny] N. S. Pittsburg, Pa.
Nasproti "Hotel Pavlinac". — Kare štev. 1. 2. 3 in 4 vozite ranemo moje die 1.

Redka prilika

za tajnike raznih društev, trgovce in druge pisarje.

Za ugodno ceno se dobi nekaj rabljenih pisalnih strojev raznih izdelkov, pri katerih smo dali nadomestiti slabe dele z dobrimi, in urediti tako, da se na njih zamore pisati slovensko in angleško. Sedaj so omenjeni pisalni stroji dobiti za nizko ceno, po kakovosti od $25 do $60. Cena novim je bila $90 do $120.

Pisati na istih se priuči v kratkem času lahko vsakdo. Natančneja pojasnila daje

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

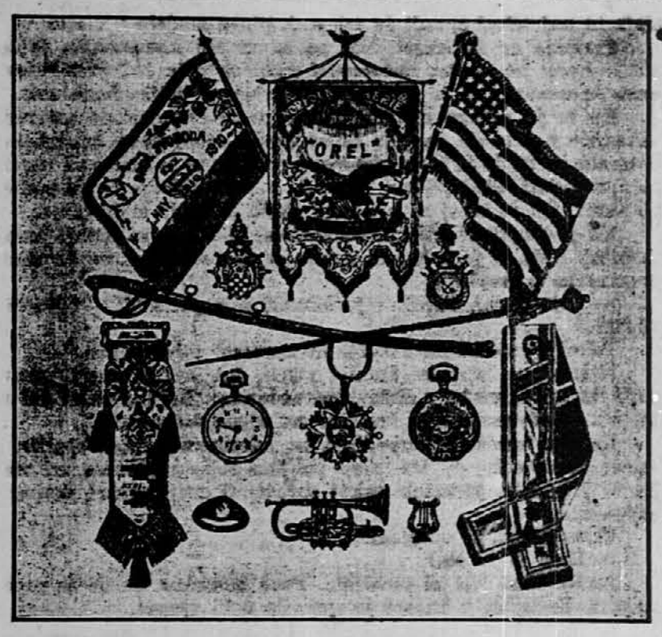

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske prstan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene zacene vprašate. Uprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK, Conemaugh, Pa. Box 328.

VOJNA! PRODAJA! VOJNA!

"Drugih ljudi nesreča je vaša sreča." V zalogi imamo par tisoč "Regal" govorečih strojev, katere smo upali prodati tekom zimske sezije. Nismo si pa mislili, da bo izbruhnila po celi Evropi vojna ter nam odvzela tisoče odjemalcev. Vsled tega smo primorani iznebiti se cele zaloge za nižje kot tvorniške cene. Ta stroj se je prodajalo za $40.00, radi VOJNE pa prodajamo ta krasni stroj po vseh straneh Združenih držav in v Canadi z 12 najboljšimi slovenskimi spevi, katero si sami lahko izberete iz našega cenika, vštevši 500 igel, LE ZA

$17.50

$1. na mesec.

NA LAHKE OBROKE $1. NA MESEC.

Vsak stroj je jamčen za 15 let. Pišite takoj za naš stroj in seznamek spevov katerega vam pošljemo popolnoma ZASTONJ.

Atlantis Talking Machine Co., 46 East 7th St. Dep. 135, New York.

Za odjemalce v New Yorku imamo odprto zvečer in v nedeljah

Najmodernejša TISKARNA "GLAS NARODA"

izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.

Delo okusno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unijsko organizirana.

Poslovnost so društvena pravila, okrožnice, pamfleti, ceniki itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. "GLAS NARODA", NAJVEČJI DRŽAVAH.

O MOŽU, KI JE UKRADEL SVET.

Roman 20. stoletja.

Spisal Holt W. White; za "Glas Naroda" priredil ***

(Nadaljevanje.)

Pol ure pozneje je princ Ludovik čisto neopaženo zapustil Bomberg in se podal v Berlin.

Naslednji dnevi so bili za Stronga zelo težki in polni ražočaranj. Od Dianine strežnice je dobival neprestano iz Pariza poročila, da je princezinja bolehna, da hrepeni po njem in jo mora rešiti. Vznemirjale so ga tudi brzojavke z drugih strani. Vse države so se zarotile proti njemu. Ker je tudi Nemčija začela z gradnjo novih zrakoplovov je poslal v Berlin gospodično Huntovo ter ji naročil, da naj mu o vseh dogodkih natančno poroča.

Hangleyu je rekel, da naj zbere okoli sebe bomberške inženirje in naj takoj zgradi še tri zrakoplove modela "Victor".

Preteklo je štirinajst dni, pa se ni nič izpremenilo. Mladenič je hodil po mestu, nadzoroval različna dela in premišljeval, kako bi ukrenil, da bi mu bila preskrbljena boljša bodočnost.

Ko se je nekega dne izprehajal princ Ludovik po eni najživahnejših berlinskih cest, je zapazil pred seboj neko žensko. Zdelo se mu je, da jo je že enkrat videl, vendar se je ni mogel natančno spominjati. Slednjič mu je padlo v glavo, da je to gospodična Huntova. Šel je toraj za njo in ji sledil prav do stanovanja.

Ko je stopila v hišo koncem ulice, bi bil princ kmalu strahu zakričal. Hiša se je nahajala namreč ravno nasproti velike vladne tovarne za zrakoplove.

— Tako toraj, tako! — je mrmral sam pri sebi. — Kdo bi si mislil?

Takoj je stekel na policijo in naznanil celo zadevo.

Nekaj časa mu niso hoteli vrjeti, češ, kaj bi imela opraviti čisto navadna ženska z državnimi zadevami. Ko jim je ni dal miru, sta se odpravila dva častnika na njeno stanovanje.

Ko sta vprašala gospodinjo za časnikarsko poročevalko, jima je odgovorila: — Da, pred pol ure je še stanovala pri meni. Ko se je vrnila, je začela takoj spravljati svoje stvari skupaj in odpotovala.

Častnika sta se spogledala.

— Kam je pa šla?

— Ne vem. Nič ni povedala. Pred odhodom me je še prosila za malo škatljico, v katero je spravila neki aparat.

— Aparat! — sta vzkliknila oba obenem. — Ali veste zagotovo, da ne bo več prišla?

— Zdi se mi, da je ne bo več.

Nato sta jo prosila, da naj njima pokaže sobo, kjer je stanovala. Preiskala sta mize, police, pa nista našla ničesar sumljivega.

Vsa razočarana sta se vrnila na policijsko stražnico.

— Nič zato — je rekel policijski komisar — jo bomo že dobili. — Obvestil je vse detektive in jim rekel, da naj se podajo takoj na delo.

Detektivi so se porazgubili po vseh hotelih in delih mesta. Enemu izmed njih se je posrečilo iztakniti v nekem finem hotelu žensko, katere opis se je strinjal z opisom one gospodične, ki je stanovala nasproti tovarne za zrakoplove. Dva detektiva sta šla pred hotel in rekla portirju, da naj pokliče gospodično, češ, da jo čaka neki Strongov odposlanec. Kakor srnica je pritekla po stopnicah in začudeno gledala oba tujca. Takoj je vedela, da se ne more več skrivati in da ta dva moža Stronga sploh ne poznata, ampak da sta čisto navadna detektiva.

—O, gospoda — je rekla s prisiljeno prijaznostjo — nisem si mislila, da se bomo tako hitro videli. Zakaj bi vama tajila? Da, jaz sem Huntova, katero že dalj čas s tako vnemo iščeta.

— Zelo se motite gospodična. Midva nimava nobene skupnosti s policijo, pač pa je naju poslal Strong z naročilom, da pomagate princezinji Diani.

Huntova je začela nekoliko dvomiti. Mahoma je pregnala vse premisleke, spomnila se je Diane in vzkliknila:

— Princezinja Diana! Gospoda, oprostita mi, da sem vaju prehitro obsodila. Sedaj vama vrjamem, da vaju je res poslal gospod Strong. Povejta mi, kaj je z žnjo?!

— Prejšnji kralj Balkanski, njen oče, grozno postopa z ubogo revico. Nočindan jo ima zaprto. Če ji takoj ne pomagamo, bo še zblaznela.

Huntova je začela zopet dvomiti. Pogledala ju je strogo v oči in vprašala:

— Vidva toraj pravita, da sta prišla v Strongovem imenu?

— Ne, nisva. Iz tako resnih stvari se vendar ne bova norčevala.

— Dajta mi častno besedo, da je vse res tako kot sta mi povedala.

— Častna beseda — sta odgovorila oba naenkrat.

— Kje se pa nahaja sedaj princezinja? Slišala sem, da je ni več v Parizu.

— Potoval je žnjo po različnih mestih, dokler se ni nastanil v neki vili v Sheveningen. Prosiva Vas, idite z nama. Z vašo pomočjo se bo dalo vse storiti. Danes zvečer je neka seja, katere se bo skorajgotovo tudi kralj udeležil. Princezinja bo toraj sama doma, in mi jo lahko rešimo. Če je Strong prav povedal, je služabnica Felice njena zaupnica.

Ko je zaslišala Huntova to ime, ni čisto nič več dvomila.

— Ne bojta se, spremljala vaju bom. Za princezinjo bi rada storila vse na svetu.

— Ali imate nekoliko časa gospodična. Idimo malo na izprehod, se bomo še kaj pogovorili.

— Zakaj ne!

— Ko sta dospeli v samoten park, sta si dala stražnika znamenje in se s tako silo vrgla nanjo, da se ni mogla več braniti.

— Kaj vendar mislita? Prepričana sem bila, da sta res Strongova odposlanca, sedaj pa vidim, da sta čisto navadna napadalca.

— Le pomirite se, gospodična. Ali vidite reko? Tam je zasidrana cesarjeva jahta, ki Vas bo odpeljala v Petrograd. Nama se zdi, da ima gospod Strong precejšnje število sovražnikov. Najmogočnejši med njimi je pa gotovo ruski car.

Časnikarska poročevalka bi najrajše obema izpraskala oči če bi mogla. Očitala si je, zakaj je bila tako neumna, da je šla dvema čisto neznanima človekoma na lim, toda pomagati si ni mogla več.

———o———

Med tem pa tudi v Bombergu niso držali rok križem. Vsak dan so prihajala Strongu poročila, da grade države nove zrakoplove, toda to ga ni čisto nič presenetilo.

— Ne bojim se jih — je rekel večkrat Hangleyu, — pa makar, da so sovražniki desetkrat močnejši. Skrbi, prijatelj, da ne bo delo zaostajalo. Kot kaže, bo treba zopet stopiti v zvezo z "Daily Wirelessom". Čudno se mi zdi, da se gospodična Huntova ni dosedaj še nič oglasila. Pa se ji vsaj ni pripetila kaka nesreča na poti?

Brzojavil je toraj uredniku Sharpu in ga vprašal, kje se sedaj nahaja časnikarska poročevalka. Urednik mu je odvrnil, da je dobil zadnje poročilo od nje iz nekega velikega hotela v Berlinu.

— Kaj se je vendar zgodilo žnjo? — se je vpraševal Strong in hodil zamišljen semtertja po sobi.

— Ali veš kaj? — je rekel lordu Bellinghamu, ki je ravnotakrat vstopil — za Huntovo sem v skrbeh.

— Kaj se ji je zgodilo? Vsakega, ki ji je skrivil le las na glavi, bom ubil! — je kričal zaljubljeni mladenič in stiskal pesti.

— Nikar se vendar tako ne vznemirjaj, saj mogoče ni nič. Ali bi bil tako dober in šel pogledat v Berlin. Naslov hotela, kjer je zadnjič stanovala, je tukaj.

— Z največjim veseljem. Za gospodično Huntovo bi ne šel samo v Berlin ampak na konec sveta, če bi bilo treba.

Naslednji dan se je odpeljal in dospel brez vsakih velikih zaprek v Berlin. Takoj se je napotil k omenjenu hotelu in vprašal hišnika, če še stanuje tukaj neka gospodična z imenom Hunt.

— Kakšna Hunt? — Tega imena nisem še nikdar slišal. Pred par dnevi je bila v našem hotelu neka ženska z imenom Jones, katerega zunanjost se strinja z Vašim opisom.

— Kaj je žnjo? Govorite vendar!

— Ljudje so pravili, da je bila špijonka in da so jo odpeljali na Rusko, drugega pa ne vem.

— Špijonka?! Na Rusko?! — se je čudil mladenič in malo je manjkalo, da ni omahnil nazaj.

— Če se ne motim — so jo odpeljali z jahto "Boral".

(Dalje prihodnjič.)

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirár.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: John Debeve in A. J. Terbovc.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Roitz in Frank Janesh.

Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Safič in Frank Blatnik.

Indianopolis, Ind.: Alois Rudnan.

Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich in John Zaletel.

Mineral, Kans.: John Štale.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Frontenac, Kans. in okolico: Frank Kerne.

Mulbery, Kans. in okolico: Martin Kos.

Calumet, Mich. in okolico: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.

Manistique, Mich. in okolico: B. Kotzian.

So. Range, Mich. in okolico: M. D. Likovič.

Chisholm, Minn.: K. Zgonc.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.

Ely, Minn. in okolico: Ivan Gouže, M. L. Kapsch in Jos. J. Peshel.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibing, Minn.: Ivan Pouše.

Nashwauk, Minn.: Geo Maurin

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zobec

Klein, Mont.: Mich. Krivec.

Brooklyn, N. Y.: Alojzij Češarek.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.

Cleveland, O.: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Frank Kovačič.

Bridgeport, O. in okolico: Fr. Hočevar.

Barbeton, O. in okolico: Alois Balant.

Collinwood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, Ohio in okolico: John Kumše 1735 E. 33. St.

Youngstown, O.: Ant. Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin.

Allegheny, Pa. in okolico: M. Klarich.

Braddock, Pa.: Ivan Germ.

Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.

Burdine, Pa. in okolico: John Keržišnik.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Broughton, Pa. in okolico: A. Demšar.

Export, Pa. in okolica: John Prostor.

Forest City, Pa.: Karl Zalar in Frank Leben.

Farrell, Pa.: Anton Valentinčič.

Franklin, Pa., in okolica: Fran R. Drašler.

Irwin, Pa. in okolico: Frank Demšar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja.

Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.

Moon Run, Pa. in okolico: Fr. Maček.

Pittsburg, Pa.: Ignacij Podvasnik, Ignaz Magister, Frank Bambič in Z. Jakše.

Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.

Steelton, Pa.: Anton M. Papič.

West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.

Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Peternel.

Winterquarters, Utah: Louis Blasich.

Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.

Ravensdale, Wash.: Jakob Romšak.

Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in Frank Bartol.

Grafton, Wis.: John Stampfel.

Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik, John Vodovnik in Frank Meh.

Sheboygan, Wis.: Anton Starich.

West Allis, Wis.: Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val. Stalich.

Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

Po znižani ceni!

Amerika in Amerikanci.

Spisal Rev. J. M. Trunk

je dobiti poštnine prosto za $2.50. Knjiga je vezana v platno in za spomin jako prilična.

Založnik je imel veliko stroškov in se mu nikakor ni izplačala, zato je cena znižana, da se vsaj deloma pokrijejo veliki stroški.

Dobiti je pri:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJBOLJŠA

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platno vezani $1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1094 St. Clair Ave., N. E.

Izšla je

lična knjiga:

"VOJSKA NA BALKANU".

Vsled vsestranske želje naročili smo več iztisov te knjige in je sedaj gotovo, rojakom na razpolago.

Knjiga "Vojska na Balkanu" sestoji iz 13 posameznih sešitkov, obsegajočih skupaj na večjem formatu 192 strani. Delo je opremljeno s 255 slikami, tikajo če se opisa balkanskih držav in najnovejših spopadov med sovražniki. Sešitkom je pridejan tudi večji slovenski zemljevid balkanskih držav.

Posamezne zvezke je dobiti po 15c, vseh 13 sešitkov skupaj pa stane s poštnino vred $1.85. Naroča se pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City.

PRIPOROČILO.

Rojakom v Steelton, Pa., in okolici naznanjamo, da je

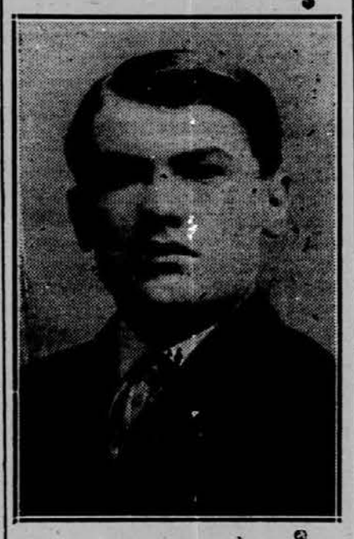

Mr. M. PAPIČ,

128 Frederick St., Steelton, Pa., naš zastopnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list "Glas Naroda" in izdavati pravoveljavna potrdila. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo Glas Naroda.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Podpisani je izvrstitelj najuspešnejše tinkture na svetu Alpentinkture in Alpenpomade - Ženskam in možkim, kateri jo rabijo, zrastejo v šestih tednih lasje popolnoma, ne bodo izpadali in ne bodo osivali. Ravno tako zrastejo mošnji v šestih tednih brada in brke, ki ne bodo izpadale in ne bodo postale sive. O teku 8 dni popolnoma ozdravim revmatizem, kostibol, trganje po rokah, nogah in hrbtenici. Rane, opekline, bule,ture, kraste in kurja očesa, bradavice, potenje nog, zebline itd. odstranim v treh dneh. Moja zdravila so registrirana v Washingtonu, znamenje, da so čista in najbolj uspešna. Pišite takoj po cenik! Pošljem ga zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1092 E. 64th St. Cleveland, O.

N. B. Onemu, ki bi rabil moja zdravila brez uspeha, plačam $500.

Amerika in Amerikanci.

Spisal

REV. J. M. TRUNK.

Slovenic Publishing Company je prevzela v zalogo rojakom še znano knjigo Rev. J. M. Trunka:

AMERIKA IN AMERIKANCI.

Ni nad namen izreči na tem mestu kako kritiko, pač pa izjavljamo, da je to izvrstno delo, katerega bi si moral nabaviti vsak rojak v Ameriki, bodisi v lasten poduk, bodisi kot darilo svojcem in posameznikov, na katerih bo v stari domovini, kjer se gotovo zanimajo stariši ali sorodniki za deželo, v kateri biva kak član družine. Knjigo krasi nebroj lemarsikdo zapazil ali samega sebe, ali pa dragega znanca iz sedanjih ali preteklih dni. Čudimo se le, da je povpraševanje po knjigi primeroma majhno, menda raditega, ker se ni vprizorilo zanjo kričeče reklame, s katero se spravi v svet marsikatero drugo, veliko manj vredno knjigo. Posebno primerna je knjiga kot božični dar, ki ima trajno vrednost. Cena elegantno v platno vezani knjigi je $2.50 s poštnino vred. Za isto ceno se odpošlje knjigo na katerikoli naslov v stari domovini.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Švice, Inomosta in Ljubljane.

Poštni parniki so:

"LA PROVENCE" — dva vijaka; "LA SAVOIE" — dva vijaka; "LA LORRAINE" — dva vijaka; "LA FRANCE" — štirje vijaki

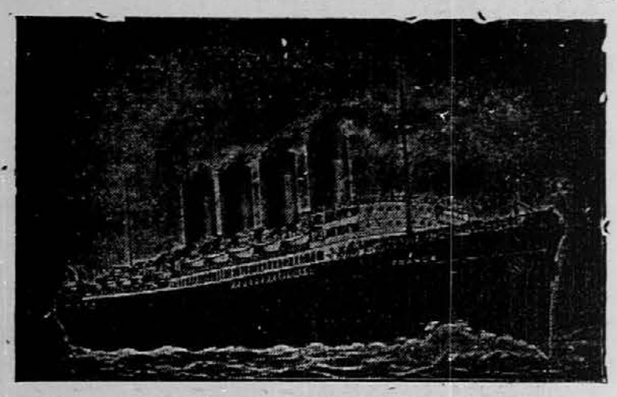

Ekspresni parniki so:

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St., Chesebrough Building.

Poštni parniki odplujejo redno ob sredah iz pristanišča številka 61 N. R.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

Phone: Canal 1631

Denar mečete proč!

ako ne podpirate svojega rojaka.

Pri meni dobite

izvrstno domače vino

galon po 75c. in več.

Pri odjemu več kot 10 galon dajem popust, ter se posebno priporočam slavnim slovenskim društvam ob priliki kake veselice, tudi onim za svatbe.

V zalogi imam izvrstne domače klobase in vsakovrstno grocerijsko blago, katerega ljubi naš narod. Pošiljam denar na vse strani sveta in parobrodne listke za vse proge. Zastopam "Glas Naroda", prodajam in kupujem avstrijski denar. S tvrdko Frank Sakser sem v trgovski svezi. Upravljam vse v notarski posel spadajoče dela, ker sem javni notar. (Notary Public.)

FRANK JURJOVEC,
1801 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

PHONE 246

Zastopnik
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.

PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.

POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ. NAROČITE SE NANJ!